

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.160/2020/5.
A tanács tagjai: . Puskás Péter a tanács elnöke
 . Csesznok Judit Anna előadó bíró
 . Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
 Kozma Ügyvédi Iroda,
 ügyintéző: dr. Kozma György ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
 II. rendű
 III. rendű

Az I. alperes képviselője:
 . Édes Balázs Ügyvédi Iroda,
 ügyintéző: dr. Édes Balázs ügyvéd

A II. rendű alperes képviselője:
 . Lukácsy Beáta kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
 Fővárosi Ítéltábla
 20.Gf.40.288/2019/5-I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
 Fővárosi Törvényszék
 26.G.40.602/2016/58.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.400.000 (egymillió-négyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- A feljegyzett 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1993-ban döntött arról, hogy a b-i ingatlant (a továbbiakban: ingatlan) az I. rendű alperes tulajdonába adja. Az I. rendű alperes az ingatlan tulajdonjogát a megállapodás alapján nem tudta megszerezni, a felperes tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges nyilatkozatának pótlása iránti keresetét a bíróság jogerősen elutasította.
- [2] A felperes ezt követően az ingatlan I. rendű alperes részére való ajándékozásáról döntött, amikor a 188/2004. (VI.24.) számú határozatában megállapította, hogy az I. rendű alperes tekintetében fennállnak a felperes 18/2004. (V.28.) számú rendeletének (a továbbiakban: ÖR) 8. § (3) bekezdés a) pontjában megjelölt feltételek, ezért felhatalmazta a polgármestert az I. rendű alperes javára szóló ingatlanajándékozási szerződés megkötésére és az áfa fizetési kötelezettség megelőlegezésére.
- [3] A határozat alapján 2004. július 8-án jött létre az ajándékozási szerződés a felperes és az I. rendű alperes között, amelyben a szerződő felek az ajándékozás tárgyát képező ingatlan értékét 55.607.500 forintban állapították meg, az áfa tartalmat 11.121.500 forintban tüntették fel. A szerződés 4. pontja rögzítette, hogy az ajándékozási ügylet kapcsán fizetendő könyvszerinti érték áfája a megajándékozottat terheli, azonban azt az ajándékozó előlegezi meg kamatmentes kölcsön formájában azzal, hogy a megajándékozott köteles azt 2029. július 30-ig az ajándékozónak megtéríteni. A 6. pontban ezen kötelezettség biztosítására a felek az ajándékozó javára jelzálogjogot és annak biztosítékaul az ajándékozó javára elidegenítési és terhelési tilalmat alapítottak.
- [4] A felperes a szerződés alapján megfizette az áfát az adóhatóságnak.
- [5] Az ingatlanra bejegyzésre került a II. rendű alperes vezetékjoga és a III. rendű alperes végrehajtási joga 512.000 forint és járulékai erejéig. Az ingatlant az I. rendű alperes birtokolja és hasznosítja.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [6] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperessel megkötött ingatlan ajándékozási szerződés semmis, kérte továbbá, hogy a bíróság a szerződés megkötését megelőző állapotot helyreállítva kötelezze az I. rendű alperest az ingatlan kiürítésére és birtokba adására, keresse meg az illetékes földhivatalt a felperes tulajdonjogának 1/1 tulajdoni hányadában az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránt, valamint kötelezze a II. rendű alperest annak tűrésére, hogy a felperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön a II. rendű alperes ingatlanra bejegyzett jogainak fenntartásával, Kérte a földhivatal megkeresését a III. rendű alperes határozatával bejegyzett végrehajtási jog törlése iránt és a III. rendű alperes ennek tűrésére kötelezését.
- [7] A felperes kérte annak megállapítását is, hogy a perbeli ajándékozási szerződésben rögzített kölcsönszerződés semmis.
- [8] Az ajándékozási szerződés semmisségét elsődlegesen az ÖR 8. § (4) bekezdésébe és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Önk.tv.) 79. § (2) bekezdés b) pontjába való ütközés miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 200. § (2) bekezdésére, másodlagosan arra alapította, hogy a kölcsönösszeg átadására ténylegesen nem került sor, a felek valódi akarata adásvételi szerződés megkötésére irányult, ezért az ajándékozási szerződés színlelt, így a rPtk. 207. § (6) bekezdése alapján semmis, valójában egy adásvételi szerződést leplez. Kifejtette, hogy a leplezett adásvételi szerződés a szerződés megkötésének időpontjában hatályos ÖR 14. § (4) bekezdésébe ütközik, ugyanis a szerződés megkötését megelőzően árverésre nem került sor, az ellenérték meghatározása nem licit útnan történt. A szerződés tehát jogszabályba ütközik, így rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.
- [9] A felperes álláspontja szerint az ajándékozási szerződés 4. pontjába foglalt kölcsönszerződés az

általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 7. § (2) bekezdés a) pontja, 16. § (1) bekezdése, 40. § (3) bekezdéseibe ütközik, tehát a rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.

- [10] A felperes használati díj iránti igényt is előterjesztett 30.200.000 forint összegben az rPtk. 194. § (2) bekezdése alapján.
- [11] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a szerződés nem ütközik a felperes által megjelölt jogszabályokba. A másodlagos kereset kapcsán arra hivatkozott, hogy a felek egymással nem csak annak megnevezése, hanem tartalma szerint is ajándékozási szerződést kötöttek. Utalt a Fővárosi Bíróság előtt 27.P.25.592/2008. szám alatt folyamatban volt perben hozott jogerős ítéletre, amelyben a felek közötti ajándékozási szerződés semmisségét a bíróság már vizsgálta. Előadta, hogy az ingatlanon értéknövelő beruházásokat hajtott végre, amelynek értékét 30.200.000 forintban jelölte meg és ezt az eredeti állapot helyreállítása körében kérte értékelni.
- [12] Az áfa fizetési kötelezettséggel kapcsolatosan kifejtette, hogy a felek közötti ajándékozási szerződés 4. pontjában ténylegesen is kölcsönszerződés jött létre, amely nem ütközött jogszabályba.
- [13] A II. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, a III. rendű alperes a perben nyilatkozatot nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között a perbeli ingatlan vonatkozásában megkötött ajándékozási szerződés és az abban rögzített kölcsönszerződés semmis. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ingatlant 15 napon belül ürítse ki és adja a felperes birtokába. Megkeresni rendelte a Földhivalt az ingatlan vonatkozásában a felperes tulajdonjogának 1/1 arányban való visszajegyzésére, eredeti állapot helyreállítása jogcímén. Kötelezte a II. rendű alperest annak tűrésére, hogy a felperes 1/1 arányú tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön, a II. rendű alperes bejegyzett jogainak változatlan fenntartásával. Megkeresni rendelte továbbá a Földhivalt, hogy III. rendű alperes végrehajtási jogát törölje az eredeti állapot helyreállítására figyelemmel és mindezek tűrésére kötelezte a III. rendű alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [15] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött létre, majd a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy az ajándékozási szerződés megkötésének időpontjában a felperes gyámhatósága a perrel érintett ingatlanban működött, amelyre tekintettel az ingatlan korlátozottan volt forgalomképes. A szerződés így az Önk.tv. 79. § (2) bekezdés b) pontjában és az ÖR 8. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, mint jogszabályba ütköző szerződés, a rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.
- [16] Az ajándékozási szerződés 4. pontjában foglalt kölcsönszerződés vonatkozásában rögzítette, hogy az a rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdése alapján a felek között létrejött és az abban foglaltak szerint az ügylet kapcsán fizetendő áfa az I. rendű alperest terhelte. A szerződéskötéskor hatályos Áfa tv. szerint azonban az ajándékozásból keletkező áfa bevallása és megfizetése a felperes kötelezettsége volt, így a kölcsönszerződés a rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.
- [17] Az ajándékozási szerződés színlelt volta tekintetében a tanúvallomások értékelésével arra a megállapításra jutott, hogy a felperes ezen kereseti hivatkozása megalapozatlan, így nem vizsgálta az ÖR 14. § (2) bekezdés megsértésére alapított hivatkozást.
- [18] A felperes használati díj iránti keresetét az I. rendű alperes sikeres beszámítási kifogására tekintettel elutasította.
- [19] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet

megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

- [20] A másodfokú bíróság döntése szerint az ajándékozási szerződés nem ütközik az Önk.tv. 79. § (2) bekezdés b) pontjába és az ÖR 8. § (4) bekezdésébe, tekintettel arra, hogy a felperes a per tárgyát képező ingatlant nem nyilvánította a törzsvagyon részévé. A törzsvagyon státusz hiányában az adott vagyontárgy forgalomképes, így az ajándékozásnak nem volt jogi akadálya. Utalt arra is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az sem volt igazolható, hogy a szerződéskötés időpontjában a gyámhivatal az adott ingatlanban működött.
- [21] A kölcsönszerződés semmissége vonatkozásában egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az Áfa tv 7. § (1) bekezdés, 16. § (1) bekezdés és 40. § (3) bekezdése alapján az adófizetési kötelezettség az ajándékozási szerződés folytán a felperest terhelte, amely kötelezettségének a felperes eleget tett. A felek a szerződésben a hatályos Áfa tv.-től eltérően, azzal ellentétben határozták meg, hogy az áfa az I. rendű alperest terheli, ezért a rendelkezés speciális jogszabályba ütközik. A másodfokú bíróság szerint ugyanakkor ez a körülmény nem eredményezte a polgári jogi szerződés semmisségét, tekintettel arra, hogy az Áfa tv. ezt a jogkövetkezményt nem fűzte ehhez. E körben idézte a Kúria Pfv.V.21.254/2013/7. számú részítéletében kifejtett jogértelmezést, amely szerint, ha a más jogági szabály olyan tilalmat tartalmaz, amelynek sérelme csak az adott jogág relációjában, a jogág funkciójához képest jogellenes, és ezért csak a külön jogág által szankcionált, úgy a polgári jog szempontjából ezeknek a jogszabályoknak a sérelme irreleváns, a polgári jogág feladatát, funkcióját nem érinti. A szerződés ilyenkor polgári jogi szempontból a jogszabálysérelem ellenére sem érvénytelen.
- [22] Az ajándékozási szerződés színlelt volta miatti semmisségének a megállapítására irányuló keresettel kapcsolatosan a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság ténymegállapításaival, döntésével és annak jogi indokaival is. A fellebbezésre tekintettel kiemelte, hogy az egyoldalú színlelés a szerződés érvényessége és értelmezése szempontjából közömbös. A felperes a vonatkozó Áfa tv.-nek megfelelően fizette meg az áfát, e kötelezettségének kölcsön formájában az I. rendű alperesre terhelése nem jelenti a szerződés színlelését és nem igazolható, hogy az alperes halasztott vételárfizetést vállalt volna. Amennyiben a felek célja az adásvételi szerződés leplezése volt, amely adott esetben a rendelkezésre álló adatok alapján nem igazolható, úgy a felperes az ingatlan tényleges értéke és a színlelt kölcsönösszeg közötti különbözet okán a szerződést az rPtk. 236. § (2) bekezdés c) pontja alapján feltűnő értékaránytalanság címén támadhatta volna meg, ilyen kereseti kérelmet azonban a felperes a perben nem terjesztett elő és ezen igénye elévült.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és annak megállapítását, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött ajándékozási szerződés az rPtk. 207. § (6) bekezdése alapján, az ajándékozási szerződéssel leplezett adásvételi szerződés, valamint az ajándékozási szerződés 4. pontjában foglalt kölcsönszerződés pedig az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.
- [24] Felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdését, valamint az rPtk. 207. § (6) - helyesen (5) - bekezdését és 200. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [25] A felperes szerint a másodfokú bíróság által megállapított tényállás logikai ellentmondást tartalmaz, hiszen maga is elismeri az ítélet indokolásának 2. pontjában, hogy az I. rendű alperes az ajándékozási szerződés 4. pontjában a felperest terhelő és általa lerótt áfaösszeg megfizetésére vállalt kötelezettséget, ugyanakkor az indokolás 3. pontjában már kölcsön formájában az I. rendű alperesre terhelésének minősítette.
- [26] Kifejtette, hogy keresetei egymással szorosan összefüggenek, egymásra épülnek: az ajándékozási szerződés semmissége igazolja azt, hogy a felek között nem kölcsönszerződés történt, hanem az I.

rendű alperes az áfa összegében vállalt fizetési kötelezettséget a felperes felé. Erre tekintettel téves értelmezéssel hivatkozott a másodfokú bíróság a Kúria Pfv.V.21.254/2013/7. számú részítéletében kifejtett jogértelmezésre, mert a felperes által megjelölt jogszabályi sérelem nemcsak az adott jogág relációjában, jogág funkciójához képest jogellenes, hanem a szerződésben meghatározott szolgáltatásnak és a szerződés egyéb tartalmának a teljesítése általánosan tiltott magatartást valósít meg.

- [27] Kifejtette továbbá, hogy az, hogy a felperes eljárása a szerződéskötést követően adóalanyként az Áfa tv.-nek megfelelt, nem jelenti azt, hogy az adójogviszony alapját képező szerződés polgári jogi értelemben is jogszerű. A másodfokú bíróság határozata már csak a tekintetben is jogszabálysértő, hogy a jogügylet megkötésekor irányadó szabályok (Áfa tv. 7. §, 2003. évi XCII. törvény 1. § (7) bekezdés) szerint a jogügyleteket valódi tartalmuk szerint kell megítélni, a jogügylet megkötésekor azonban a közcélú adomány az Áfa tv. 7. § (3) bekezdés a) pontja szerint mentes az áfa fizetési kötelezettség alól.
- [28] Érvelése szerint azt az ajándékozás időpontjában hatályos Áfa tv. 7. § (1) bekezdés a) pontja, (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdés és 40. § (3) bekezdése alapján helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az áfa a felperest terhelte és az áfa tekintetében a feleknek elszámolási kötelezettsége nem volt, ha pedig a peres felek között érvényesen nem jött létre kölcsönszerződés, akkor az I. rendű alperes azért vállalta 11.121.500 forint megfizetését, mert a felperes csak azzal a feltétellel ruházta át az ingatlan tulajdonjogát, hogy legkésőbb 2029. június 30-ig ezen összeg részére megfizetésre kerül. Ez a kikötés másnak nem minősülhet, mint a vételár halasztott fizetésének.
- [29] A tanúvallomások értékelése kapcsán utalt arra, hogy a tanúk egységesen úgy nyilatkoztak, hogy az áfát a felperes fizette meg, abban valamennyien tévedésben voltak, hogy az áfa kit terhel, azonban ez nem tanúbizonyítás kérdése, hanem a jogszabály rendelkezése szerint kell a fizetési kötelezettséget meghatározni. Rámutatott, hogy ellentmondás volt a meghallgatott tanúk vallomásaiban, mert szerintük a felperes szándéka az ingyenesség volt (B. I-né), illetve az I. rendű alperesnek nem volt anyagi kondíciója (Cs. J.), de ezzel szemben nem vitatott tény, hogy az I. rendű alperes az ingatlan tulajdonjogának átruházásáért vállalt fizetési kötelezettséget. A felperes képviselőtestülete a 188/2004. (VI.24.) számú határozatában azt rögzítette, mint megtett intézkedést, hogy a szerződés aláírásáig 12.000.000 forint céltartalékba helyezésre került, ehhez kapcsolódóan 2004. szeptember 24-én előirányzat módosítást rendelt el a polgármester annak indokával, hogy az I. rendű alperes által fizetendő áfát a felperes kamatmentes kölcsönként átutalja az I. rendű alperesnek, holott az áfát a felperes abban az időpontban már megfizette. A volt polgármester ezen intézkedései alkalmasak voltak arra, hogy a megkötött szerződés visszterhes jellegét elfedjék, tehát a tanúvallomásokkal ellentétben a szerződés nem volt ingyenes, az I. rendű alperes fizetési kötelezettséget vállalt a tulajdonjog megszerzéséért, amelyet a felperes javára bejegyzett jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom is egyértelműen igazol. Ezzel ellentétes tartalmú nyilatkozatot az I. rendű alperes sem a korábbi, sem jelen eljárásban nem tett és a folyamatban volt egyéb bírósági és végrehajtási eljárásokban is elismerte a tartozását. Mindebből az következik, hogy a peres felek között visszterhes jogviszony, adásvétel jött létre, az ajándékozási szerződés semmis, a szerződést az adásvételi szerződés szabályai szerint kell megítélni és az adásvételi szerződés a keresetének megfelelően a rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.
- [30] Hivatkozott arra is, hogy a további mögöttes jogviszonyokat sem vizsgálta a másodfokú bíróság hiszen közokiratba, közhiteles ingatlan-nyilvántartási adatba foglaltan igazolt, hogy az alperesnek a felperessel szemben fizetési kötelezettsége áll fenn az ingatlan tulajdonátruházása folytán, így ez okból is megállapítható a jogügylet visszterhessége. Mind az első-, mind a másodfokú eljárás során felhívta a figyelmet arra, hogy az I. rendű alperes semmilyen önkormányzati közfeladatot nem látott el, ezért az ajándékozásnak semmilyen önkormányzati rendeletben foglalt feltétele nem állt fenn.

- [31] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes felülvizsgálati költségeiben való marasztalását, amelynek összegét, megállapodás alapján, 1.500.000 forint + áfában jelölte meg.
- [32] Kifejtette, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem teljesíthető kérelmet tartalmaz, mert az eredeti keresetében nem csak megállapítás iránti keresetet terjesztett elő, hanem marasztalást és tűrésre kötelezést is kért, a felülvizsgálati eljárásban azonban marasztalási kérelmeit már nem tartotta fenn, a megállapítási kereset pedig nem felel meg az rPp. 123. §-ában foglaltaknak. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [33] A II. és III. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [34] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [35] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta, így a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy helytállóan állapította-e meg a másodfokú bíróság, hogy a felek között az ingatlan vonatkozásában egy érvényes ajándékozási, nem pedig egy leplezett adásvételi szerződés jött létre, továbbá hogy a felek közötti ajándékozási szerződés 4. pontjában foglalt kölcsönszerződés jogszabályba ütközés címén érvénytelen-e, vagy sem. A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az egyéb kereseteit elutasító rendelkezéseit nem támadta, így azok felülbírálatára nem került sor.
- [36] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálattal érintett körben az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt a másodfokú bíróság helyesen állapította meg és helyesek az általa abból levont jogi következtetések is.
- [37] Az eljáró bíróságok a bizonyítékok mérlegelésével állapították meg - egybehangzóan - azt, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött létre és a felek visszerthes ingatlanátruházási szándéka nem igazolt. A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadta és erre alapítva állította a rPtk. 207. § (6) - helyesen (5) - bekezdésének a sérelmét. A Kúria erre tekintettel elsődlegesen a felperes eljárásjogi hivatkozását vizsgálta.
- [38] A rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértése körében a Kúria már számos határozatában kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli perorvoslati eljárásban a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor. Megalapozhatja az erre alapított felülvizsgálati kérelmet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése [BH1994. 196.], az, ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz [BH1994. 85., BH1993. 768.], a következtetés pedig akkor nyilvánvalóan okszerűtlen, amikor a bizonyítékokból csak a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni [BH2013. 119. II.]. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet ilyen hibában nem szenved a következőkre tekintettel:
- [39] A rPtk. 207. § (5) bekezdése szerinti színlelt szerződés tudatos és kétoldalú magatartás útján jön létre. A színlelés akkor állapítható meg, ha valamennyi szerződő fél szándéka arra irányul, hogy azt a szerződést, amely a nyilatkozataik alapján létrejönne, ne kössék meg, vagy ahelyett egy másik - leplezett - szerződést kössenek. Az egyoldalú színlelés - ahogy arra a másodfokú bíróság is utalt - ebből a szempontból közömbös. [BH2013. 339.] A perben annak bizonyítása, hogy mind a felperes, mind az I. rendű alperes szerződéses akarata az írásban kifejezettel szemben nem ajándékozási, hanem adásvételi szerződés megkötésére irányult, a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte, aki ezen kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

- [40] Nem lehet a rendelkezésre álló bizonyítékokból megalapozottan arra következtetni, hogy a felek szándéka ténylegesen adásvételi szerződés megkötésére irányult volna. A kihallgatott és az elsőfokú ítéletben hivatkozott tanúk vallomásán túl az ingatlan ingyenes átruházási szándékát támasztotta alá az ajándékozás oka - amelyet a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a peres felek közötti korábbi perben a Kúria Pfv.VI.20.250/2012/7. számú ítéltében is rögzített -, amely szerint az ajándékozás oda vezethető vissza, hogy ezzel állt helyre az igazságosság követelményének megfelelő helyzet, mivel az ingatlan az I. rendű alperes jogelődjének, illetve a kerületi iparosok munkájának az eredménye, amely az ötvenes évekbeli államosítások során került ki a tulajdonából. A felek ezen szándékára utalt az, hogy a felperes egészen 2016-ig, azaz a szerződéskötést követően mintegy 12 évig, maga sem állította, hogy nem ingyenesen kívánta átruházni az ingatlant, a fentebb hivatkozott korábbi perben is ajándékozásnak tekintette a felek közötti jogviszonyt, nem vitatta saját ajándékozásra irányuló szándékát, hiszen keresetében az azt létrehozó ajándékozási szerződés érvénytelenségét állította, ennek hiányában az ingatlan tulajdonjogának a visszaszármaztatását ajándék visszakövetelése címén kérte. Ezt támasztották alá a szerződés megkötését megelőző felperesi határozat elfogadását megelőző vitákat, egyeztetéseket rögzítő jegyzőkönyvek, emlékeztetők is.
- [41] A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltaknak megfelelően a tanúvallomások és felperes által csatolt önkormányzati iratok alapján valóban az volt megállapítható, hogy abban a kérdésben, hogy az ingyenes átruházás folytán álláspontjuk szerint keletkező adófizetési kötelezettség kit terhel, a szerződő felek a szerződés megkötésekor közös téves feltevésben voltak. A közös téves feltevés azonban csak erre a körülményre terjedt ki, nem érintette az ingatlan ajándékozására irányuló megállapodást és a kölcsönszerződést. Szándékuk megállapíthatóan arra irányult, hogy a felperest ne terhelje - a tulajdonjog ingyenes átruházásán kívül - semmilyen fizetési kötelezettség, ezért a fizetendő áfát mindenképpen az I. rendű alperes viseli, azt a felperes csak megelőlegezi. Ezt támasztotta alá a 188/2004. (VI.24.) számú határozatnak a 12.000.000 forint céltartalékba helyezésére vonatkozó része, valamint, a polgármester felperes által hivatkozott, ezzel összhangban álló, 2004. szeptember 24-i intézkedése, de ezt igazolta a felek ezt követő, ezen megállapodásnak megfelelő eljárása is. Az, ha a jogszabály alapján az ajándékozással keletkező, a felperest terhelő és általa megfizetett adót a felek megállapodása alapján az I. rendű alperes vállalta a felperesnek megtéríteni, nem teszi a felek szerződését visszterhessé, ugyanis ez nem változtat a felek tulajdonjog ingyenes átruházására irányuló szándékán. A felperes kifejezett vételárhoz nem jutott, a felek nem vitatottan nem állapodtak meg abban, hogy az adó összege lenne az ingatlan ellenértéke, amin nem változtat a fizetési kötelezettséget biztosító jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom sem. A rendelkezésre álló bizonyítékokból tehát nem lehetett arra, a felperes által állított következtetésre jutni, hogy a felek közötti ajándékozási szerződés színlelt, és arra sem, hogy az egy adásvételi szerződést leplezne. Helytállóan állapították meg tehát az eljáró bíróságok a felperes színlelésre alapított keresetének alaptalanságát. A jogerős ítélet erre tekintettel nem sérti a rPp. 206. § (1) bekezdését és a rPtk. 207. § (5) bekezdését és a rPtk. 200. § (2) bekezdését sem.
- [42] A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, amely azonban csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt [BH2017.232.II.; BH2002.283.II.]. Nem volt ezért vizsgálható a felperes azon új hivatkozása, amely szerint a felek közötti szerződéshez áfa fizetési kötelezettség az Áfa tv. 7. § (3) bekezdés a) pontja alapján nem kapcsolódott, tekintettel arra, hogy mind az első-, mind a másodfokú eljárásban - és a felülvizsgálati kérelme 2. oldalának utolsó bekezdésében is - a felperes ezzel ellentétesen keresetét arra alapította, hogy a jogügylet során keletkező áfa a felperest terhelte.
- [43] A felperes és az I. rendű alperes között a kölcsönszerződés mind az elsőfokú, mind a jogerős ítélet szerint létrejött. Ezen ítéleti megállapítást a felek a másodfokú eljárásban nem vitatták, így az a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt. A felülvizsgálati kérelem nem érintette a jogerős ítélet azon megállapítását, hogy a szerződés 4. pontjában foglalt megállapodás az Áfa tv. 7. § (1)

bekezdés, 16. § (1) bekezdés és 40. § (3) bekezdése rendelkezéseibe ütközik, így ez is kötötte a Kúriát, erre tekintettel csak abban a kérdésben foglalhatott állást, hogy az Áfa tv. ezen rendelkezéseinek megsértése eredményezheti-e a felek közötti kölcsönszerződés semmisségét.

- [44] A másodfokú bíróság ebben a körben kifejtett - a Kúria Pfv.V.21.254/2013/7. számú részítéletének indokolásán alapuló - indokaival és döntésével a Kúria is egyetértett. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel csak kiemeli, hogy az Áfa tv. rendelkezései a jogszabály előírásai szerint bevallott és be is fizetett adó, befizető részére más személy általi utólagos megfizetését nem tiltják, erre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaznak, így az arra vonatkozó, a polgári jog körébe tartozó szerződés érvénytelenségét sem okozhatják. A felek egy szerződéshez kapcsolódó, adófizetést érintő, szerződésben megjelenő téves jogi álláspontja, rendelkezése, a szerződésben foglalt szolgáltatások, ellenszolgáltatások teljesítését nem érintik. Az Áfa tv. rendelkezései ugyanis nem szerződésből eredő jogra vagy kötelezettségre, hanem jelen esetben az Áfa tv. által adóalanynak minősülő személyre vonatkoznak. Az Áfa tv. hivatkozott rendelkezéseinek a megsértése, így az adó - nem adófizetésre kötelezett személy általi - esetleges téves befizetése, egy ellenőrzési eljárás során kizárólag az adó, befizető részére való visszatérítését, míg az adófizetésre kötelezett személlyel szemben az adó be nem fizetése esetén adóbírság kiszabását, mint adójogi szankciót vonhatja maga után.
- [45] A felperes hivatkozása szerint az ajándékozási szerződés semmisége támasztja alá a kölcsönszerződés semmisségét, amely hivatkozás az ajándékozási szerződés semmisségére alapított kereset alaptalanságára tekintettel ugyancsak nem lehetett megalapozott. A felperes a keresetét nem alapozta arra, hogy az ajándékozás önkormányzati vagyonrendeletben foglalt feltételei nem álltak fenn, így ez a kérdés a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.
- [46] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

- [47] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő I. rendű alperesnek, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint mérlegeléssel megállapított, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló és áfával növelt összegű ügyvédi munkadíjat tartalmazó felülvizsgálati eljárási költségét.
- [48] A felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a rPp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [50] A határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a rPp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2020. november 17.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző